

DIS - Mitt Nytt

Ansvarig utgivare: Rolf Lusth

Nr 3 2012

På insidorna

Gravstenar blir sökbara på nätet	3
Ny version av Sveriges dödbok	3
Ny version av Begravda i Sverige	3
Slutet för socknen närmar sig	5
Bevara sockenindelningen	7

Ordföranden har ordet

Timrå 2012-10-18

Så var då

Släktforskardagarna över
och verksamheten i

föreningen återgår till
det lite mer normala.
Arrangemanget i Gävle
avlöpte utan några större
fadäser och
arrangörerna fick av de
flesta besökarna fullt
godkänt. Det som nu
återstår är att

slutsumma och se om
det eventuellt blir ett
ekonomiskt tillskott till
föreningens verksamhet.
Redan innan
Släktforskardagarna gick
av stapeln hade
planeringen för nästa
större arrangemang
påbörjats. Det är om det
inte redan framgått
föreningens 20-års
jubileum detta år och där
har styrelsen beslutat att
fira detta på flera platser
inom föreningens
verksamhetsområde.

(forts sista sidan)

DIS-Mitt:s vice ordförande Lars Åström hälsar välkommen till provsmakning i DIS-Mitt:s monter på Släktforskardagarna i Gävle

Släktforskardagarna 2012 i Gävle

Sista helgen i augusti pågick årets släktforskardagar, vilka avhölls i Gävle. Lokalerna var i före detta regementsbyggnader, numera tillhörigt högskolan i Gävle. Vid huvudentren fanns föreläsningssalar, och i två andra byggnader fanns alla utställare. DIS-Mitt deltog dels som medarrangör av SFD2012, dels hade vi egen monter. Eftersom temat för släktforskardagarna handlade om resande, så hade vi dukat upp en amerikakoffert, samt en del andra attribut för tiden för

emigration till Amerika i vår monter. Vi hade även dukat upp litte tilltugg i form av svagdricka, barkbröd, ärtbröd samt amerikanskt fläsk. De sistnämnda attributen var väldigt populära hos besökarna.

Vid invigningen på lördag förmiddag, som avhölls vid Musikpaviljongen i Regementsparken, strax utanför Högskolans byggnader, så var tidigare regementets siste chef, Tomas Bornestaf konferencier. Övriga talare var Kajsa Ravin, Gävle

kommuns chef för Kultur och Fritid, Släktforskarförbundets ordförande, Barbro Stålheim, samt såsom själva invigaren, landshövdingen för Gävleborgs län, Barbro Holmberg. Den sistnämnda fick själv motta ett par extra gåvor. Dels var Björn Thunberg från Härnösands släktforskare fram och skänkte henne en släktutredning med hennes anor i åtta generationer, bland annat i Ångermanland. Dels en tidigare ordförande i Pitebygdens släktforskare, men en annan typ av förteckning med anor till Barbro Holmberg.

Bland våra grannar bland utställarna fanns DIS, DIS-Norge, DIS-Tröndelag, och DIS Danmark. Mitt emot vår monter fanns den andre medarrangören, Sveriges Släktforskarförbunds, stora monter. Där sålde de många olika CD/DVD-skivor, böcker och annat. Bland nyheterna fanns Begravda i Sverige 2 (se notis nedan), Rotemannen och nya versionen av Svenska Ortnamn. Den sistnämnda fungerar nu på nyare operativsystem. Förbundets fjärde handbok, Soldatforska!, handboken för soldatforskning, fanns bland nyheterna på bokfronten. Författaren själv, Lars Ericson Wolke, fanns på plats för att signera boken för dem som så önskade.

Flera av oss från DIS-Mitt hjälpte även till som olika funktionärer under mässtagarna. Inte minst

gällde detta Släktsök, dvs dit besökare kunde gå för att få hjälp att komma igång med de närmaste anorna, eller försöka få något problem löst. På Släktsök var det högt tryck, och besökarna fick nummerlappar, och fick en begränsad tid vardera, så att så många som möjligt skulle få chansen att få hjälp.

På lördagskvällen var det stor middag, vilken ägde rum i Järnvägmuseets lokaler. Under middagen lämnades det ut olika diplom. Bland de som fick hedersdiplom, var DIS-Mitts förste ordförande Bernth Lindfors från Njurunda. Han hade blivit nominerad av oss i DIS-Mitt. Därtill överlämnades budkavlen för Släktforskdagarna över till nästa års arrangör i Köping. Det var initiativtagarna till att DIS-Mitt var medarrangörer till årets Släktforskdagar, DIS-Mitts förre ordförande Kurt Wikholm, samt Claes Embäck som varit förtjänstfull projektledare i Gävle, som gemensamt överlämnade budkaveln till Västra Mälardalens Släktforskarens representant.

Som avslutning av banketten så spelade Gävle Big Band. De hade även en sångsolist med sig. De sjöng och spelade med den äran!

Undertecknad hade själv inte förmånen att kunna lyssna på något av alla de föredrag som avhölls under dessa två dagar. Men det ska enligt hörsägen ha varit många bra föreläsningar, där vissa var så populära att

inte alla kunde komma in och lyssna!

Innan själva Släktforskdagarna gick av stapeln, så var det olika konferenser redan på fredagen. Själv deltog jag i redaktörskonferensen, och fick många goda tips ifrån förbundets avgående styrelsemedlemmar, Anna Lövgren ifrån Jokkmokk, samt Anna-Lena Andersson.

/Jan Lilliesköld
tillika fotograf av nedanstående bild, och på sid 4

Lars Ericson Wolke signerar Soldatforska!

Redatörens ruta

Er "tillförordnade" redaktör har nu under en tid försökt att lära sig det nya programmet Scribus. Kom gärna med Era synpunkter på tidningen!

Gravstenar blir sökbara på nätet

Under 25 års tid har gravstensinventeringen pågått. Det är Sveriges Släktforskarförbund som håller i detta projekt. Även äldre material görs nu sökbara via nätet. Det matas in uppgifter och bilder i en databas i snabb takt. Nuvarande projektledare heter Anna-Lena Hultman. Vid årsskiftet räknar hon med att det ska finnas 200.000 sökbara

poster i databasen.

Ett råd till alla enskilda och föreningar som vill hjälpa till med att dokumentera gravstenar, är att ge sig ut och fotografera av dem. Gravstenar försvinner för närvarande i snabb takt. Så det är angeläget att dokumentera dem medan de finns kvar.

Den sökbara databasen för Gravstensinventeringen finns på Sveriges släktforskarförbunds hemsida Rötter. Länk till Gravstensinventeringen http://www.genealogi.se/gravproj/Gravstensinventeringen finns här

Foto:
J Lilliesköld

Ny version av Sveriges dödbok

En ny kommande version av dvd:n Sveriges dödbok kommer som version 6. Den ska innehålla uppgifter om personer som avlidit i Sverige 1901-2013. Det är bestämt att den ska komma ut under 2014, men exakt när den släpps är inte klart, men troligen under senare delen av året,

Projektledare hos Sveriges Släktforskarförbund för "Namn åt de döda" är Anna-Lena Hultman. Länk till "Namn åt de döda" http://www.genealogi.se/dodb/index.htm finns här .

Bild från
Rötter

Ny version av Begravda i Sverige

Det har kommit ut en ny version av dvd:n Begravda i Sverige. Den första versionen av Begravda i Sverige kom för fyra år sedan. Nu är ytterligare 1,2 miljoner poster inmatade

Den bygger på information från de olika kyrkogårdsförvaltningarna runt om i landet. Ungefär 95 procent av det som finns digitalt registrerat hos förvaltningarna finns med på dvd-skivan.

Det finns många sökmöjligheter, till exempel förnamn, efternamn, födelsedatum, dödsdatum, begravningsort och yrke. Det går även att söka bland 900 kartor från kyrkogårdarna

där man kan se i vilka kvarter personen är begravd.

Begravda i Sverige 2 ges ut av Sverige släktforskarförbund och kan beställas via förbundets hemsida och dess bokhandel. Medlemspris för dvd:n Begravda i Sverige 2 är 495 kronor.

DIS Norge

DIS Danmark

Björn Thunberg,
Tomas Bornestaf,
Barbro Holmberg

DIS Norges fyndige devis

DIS-Mitt:s ordförande Rolf
Lusth invid sin "timeline" för
släkten Lusth i vår monter

Malin Almstedt och Östen
Händel
som funktionärer vid Släktsök

DIS-Mitt:s Rolf Lusth mottar
ett tack från SSF:s sida för väl
genomfört medarrangörsskap
av SSF:s ordförande Barbro
Stålheim

Birgitta Lahrm, Avesta och
Bernth Lindfors, Njurunda
mottar sina hedersdiplom

Kurt Wikholm
som funktionär vid Släktsök

Björn Johansson förevisar
kartfunktioner i Disgen i DIS-
montern

Kurt Wikholm och Claes
Embäck överlämnar
budkaveln till representanten
för 2013 års
Släktforskardagar i Köping

Slutet för socknen närmar sig

Slutet för socknen närmar sig är skrivet av Släktforskarförbundets förre ordförand, Ted Rosvall

Om riksdagen i höst tar beslut om att försämra folkbokföringen – och avskaffa socknarna – enligt Skatteverkets förslag, gör man det i strid mot en världsomfattande konvention som man själv förbundit sig för att efterleva. Då är det ajöss med tusenåriga traditioner, gamla medeltida ortsnamn, kulturell hemkänsla, vetenskapliga jämförelser över tid och med förtroendet för de politiska rutinerna. Det skriver släktforskaren Ted Rosvall.

I höst tar riksdagen med all sannolikhet beslut om att förändra rikets indelning inom folkbokföringen. I stället för att låta medborgarna vara skrivna i en församling, skall de i fortsättningen endast registreras på fastighet och kommun.

Bort försvinner i ett slag tusentals medeltida namn, socknarna, som sedan 1600-talet använts i snart sagt alla officiella och inofficiella sammanhang.

Försvinner gör också den unika jämförbarhet när det gäller all sorts statistik över tid; demografisk, historisk, medicinsk, etymologisk och så vidare obruten sedan över 300 år, som Sverige har kunnat stoltsera med, men som nu

totalförstörs genom ett beslut fattat av en myndighet, Skatteverket, som inte förstår att frågan om folkbokföringen inte enbart handlar om siffror och taxering.

I begynnelsen var socknen!

Den döptes så småningom om till församling och blev den minsta enheten inom den kyrkliga världen, där det också finns begrepp som pastorat, kontrakt och stift. I samband med en reform 1862 kom socknen/församlingen att delas i två delar, den kyrkliga delen som också hade hand om skolväsendet och den världsliga delen, som fick ansvar för fattigvård, äldrevård och samhällsbygge. Ur denna senare del växte så småningom våra kommuner fram, i dag sammanslagna till större enheter, storkommuner.

År 1991 förlorade Svenska kyrkan ansvaret för folkbokföringen, en uppgift den haft och utfört mycket väl sedan 1686. Förändringen var kanske oundviklig, inte minst med tanke på kraven på datorisering och centralisering, men också på grund av det orimliga i att i ett sekulariserat samhälle låta ett av många religiösa samfund ha ansvar för en av de viktigaste basfunktionerna. Det olyckliga var bara att man valde totalt

fel efterträdare; Skatteverket.

Det rimliga hade varit att sjösätta en egen folkbokföringsmyndighet, fristående från olika särintressen, och med uppgift att samla in, systematisera, bevara och tillgängliggöra personuppgifter. I stället hamnade ansvaret för folkbokföringen hos en myndighet som inte förstår dess unika betydelse i nationens, hembygdens, släktens och individens historia.

Skatteverket ser folkbokföringen enbart som ett arbetsredskap för myndighetsutövning, och förstår över huvud taget inte resonemang som handlar om att den också utgör det historiska basmaterialet för kommande generationer.

Detta visar sig inte minst i verkets totala brist på intresse för bevarandefrågor. Den svenska folkbokföringen efter 1991 finns endast digitalt bevarad. Det finns inga pappersutskrifter, ens på de allra viktigaste funktionerna som till exempel födda, vigda och döda.

Om katastrofen är framme, datahaveriet, dataviruset, attentatet eller något annat otyg som vi i dag inte ens kan

förutse, finns det ingen möjlighet att återskapa de förlorade uppgifterna. För närvarande är det 20 år av svensk folkbokföring som på detta sätt lever farligt.

Nu är det alltså dags för nästa steg i "siffermänniskornas" kamp mot århundradena; nedmonteringen av den traditionella indelningen av vårt land. I och med att församlingen/socknen tas bort, försvinner också de gamla namnen, ofta medeltida, ur vår begreppsvärld.

Det kommer i fortsättningen inte att gå att avgöra exakt var vi svenskar är födda och var vi avlider. Vigselorter är redan i dag avskaffade i den existerande folkbokföringen. Är du stockholmare, kommer det inte gå att avgöra om du är född på söder eller norr, i Klara, Maria eller Johannes – du är född i Stockholm, rätt och slätt. Bor du på landet, kommer det inte att se ut så. Även om du är född i Östra Skrukeby så kommer det att stå "Linköping" i passet. Det är kommunen som gäller, ingenting annat.

Redan 2004 satte Sveriges Släktforskarförbund och Sveriges Hembygdsförbund i gång en kampanj kallade "Operation brevstorm" – där landets politiker och makthavare bombades med små vykort med provocativa teckningar och texter om sockenfrågan. Denna aktion resulterade i fem stycken

motioner i ämnet, och till sist blev riksdagsbeslutet att uppdra åt regeringen att utreda frågan. Några år gick, och så tillsattes en enpersonsutredare, Birgitta Pettersson från, ja just det, Skatteverket.

Ack ja, suckade vi alla som engagerat oss i frågan, men till vår stora glädje och förvåning kom utredaren fram till samma slutsats som vi, nämligen att socknen, eller "kommundistriktet" som hon valde att kalla konceptet, faktiskt behövs, och att dess gränser bör fixeras vid tidpunkten för kyrkans skiljande från staten, alltså år 2000.

Utredningen gick så på remiss, möttes av stor tillfredsställelse, lättnad och ivrig tillskyndan från alla som fick tillfälle att svara: Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet, Lantmäteriet, historiska, samhällsvetenskapliga och medicinska institutioner, släktforskar rörelsen, hembygdsrörelsen och många, många andra – alla utom Skatteverket, förstås.

Skatteverket, som sorterar under Finansdepartement, lyssnar inte på någon och kör glatt över alla remissinstanser. I stället för man fram sitt gamla förslag från 2000 om att endast ha fastighet och kommun som indelningsgrund i folkbokföringen.

Och vad gör då

Kulturdepartementet? Inte ett jota! Departement aktar sig som bekant noga för att klampa in på andra departements territorium och folkbokföringen ligger nu en gång under Finansdepartementet. Att sedan Skatteverkets förakt för vår historia och våra traditioner samt okänsliga agerande kommer att innebära den största kulturkatastrofen i vårt land sedan Gustav Vasa, tycks inte vara själ nog för kulturministern eller hennes departement att ens yttra sig i frågan.

Den 9/12 2010 beslutade regeringen att ratificera Unescos konvention om skydd av Det immateriella kulturarvet. Tanken bakom konventionen är att bevara icke-materiella kulturella komponenter så som muntlig tradition (även språk och uttryck) och sociala seder (även ritualer och festseder).

Om riksdagen i höst tar beslut om att försämbra folkbokföringen enligt Skatteverkets förslag, gör man det således i strid mot en världsomfattande konvention som man själv förbundit sig för att efterleva. Då är det ajöss med tusenåriga traditioner, gamla medeltida Ortsnamn, kulturell hemkänsla, vetenskapliga jämförelser över tid och med förtroendet för de politiska rutinerna, enkannerligen remissförfarandet. Farväl, Östra Skrukeby!

Bevara sockenindelningen

Uttalandet görs med anledning av regeringens planer på att göra genomgripande förändringar av den svenska folkbokföringen. Den svenska befolkningsstatistiken har sedan 1600-talet utgått från en genom tiderna i princip oförändrad indelning av landet i ett par tusen församlingar (tidigare socknar). Församlings- och sockenindelningen är levande i människors medvetande och har stor betydelse för lokal identitet och tillhörighet. Den långa obrutna befolkningsstatistiken gör det möjligt att i historieforskning följa människor från vaggan till graven, till glädje för hundratusentals släkt- och bygdeforskare över hela Sverige. Denna befolkningsstatistik är väsentlig för planeringen av vår gemensamma framtid.

Sveriges Släktforskarförbund vill kraftfullt protestera mot alla planer på att förändra indelningsgrunden. Den gamla församlingsindelningen är, liksom socknarnas namn, levande historia med stark livskraft under nära tusen år och en integrerad del av landskapsmiljön. Den är en del av Sveriges immateriella kulturarv, vilket regeringen så sent som 2010 förbundit sig att skydda när man ratificerade Unescos konvention för skydd av det immateriella kulturarvet.

Sveriges Släktforskarförbund uppmanar regeringen att följa det förslag som Folkbokföringsutredningen (SOU 2009:75) föreslog i sitt betänkande, nämligen att folkbokföringen ska ske i historiskt stabila distrikt som följer Svenska kyrkans församlingsindelning 1999/2000.

Sveriges Släktforskarförbunds riksstämma Gävle 25/8 2012.

Sveriges socknar på Wikipedia

Anders Wennersten, en idog Wikipediaskrivare, har haft som sitt projekt att skriva om socknar och församlingar. En komplett uppsättning om Sveriges alla socknar och församlingar finns nu på Wikipedia.

Så här beskriver han själv: På Wikipedia bestämde vi 2010, efter flera års diskussioner, att inte längre använda församling för att

beskriva ett geografiskt område, utan i stället använda sockenbegreppet. Anledningen är den instabilitet som de frekventa sammanslagningarna av församlingar inneburit. Vi på Wikipedia har redan gjort det som behövs för att kunna fortsätta beskriva Sveriges geografi i mindre indelningar än kommuner, med socknar som aldrig upphört att finnas till. Nu i september har alla församlingssartiklar

kompletterats, så att de har komplett administrativ historik och där alla sockenartiklar fått fullständig information. På Wikipedia finns nu 2420 artiklar om socknar och omkring 3500 om församlingar.

Se <http://sv.wikipedia.org/wiki/Socken>

Dis-Mitt fyller 20 år i november !

I november fyller DIS-Mitt 20 år. Detta jubileum ska vi naturligtvis fira nu i kommande november. Enligt vår nuvarande planering, så ska detta firas både i Östersund och i Sundsvall. I Östersund är det tänkt att vara en föreläsning om Släktforskning i Norska arkiv i lördagen den 17 november, i Medborgarskolan lokal.

I Sundsvall är datumet söndagen den 18 november, och detta i Programsalen på Kulturmagasinet. Vi har tänkt att även här få höra om Släktforskning i Norska arkiv, samt ytterligare en föreläsning, antingen om Stockholms Stadsarkiv eller utveckling av Disgen. Föreläsningarna görs för övrigt i samarbete med Medelpads

Arkiv. Vidare har vi tänkt ha en jubileumsmiddag, men vi har inte hittat en bra lokal för detta än. En "minimässa" är också planerad att vara framför programsalen. Bland annat ska troligen både Borgsjö Hembygdsförening och Härnösands släktforskare ställa ut. Håll utkik på hemsidan framöver efter mer info!

Odföranden har ordet (forts)

För tillfället är planeringen följande 17 november Östersund, 18 november Sundsvall och 24 november Gävle, men mer detaljerad information kommer inom de närmaste veckorna. Inom styrelsen har under verksamhetsåret diskuterats organisationsförändringar, där även vissa frågor ställts till DIS centralt. Mer information om dessa förändringar kommer senare under verksamhetsåret.

Rolf Lusth, Ordförande DIS-MITT

DIS-Mitt:s styrelse 2012

Rolf Lusth -
Ordförande
Tel: 060-57 91
33
ordforande@dis-mitt.se

Lars Åström -
Vice
Ordförande
Tel: 060-50 11
41
v.ordforande@dis-mitt.se

Jan Lilliesköld
- Kassör,
redaktör
Tel: 060-53 63
59
kassor@dis-mitt.se

Reine
Björkman -
Sekreterare
Tel: 0660-189
41
sekreterare@dis-mitt.se

Bo Svartholm -
Ledamot
Tel: 063-442
86
ledamot1@dis-mitt.se

Georg
Lundqvist -
Ledamot
Tel: 0660-22
08 82
ledamot2@dis-mitt.se

Magnus
Hellsten -
Suppleant
Tel: 0613-
35013
suppleant2@dis-mitt.se

Peter
Johansson -
Suppleant
Tel: 0660-
375567
suppleant1@dis-mitt.se

Marie-Louise
Holm -
Suppleant
Tel: 060-
152837
suppleant3@dis-mitt.se

DIS-MITT NYTT kommer ut 4 gånger om året och är DIS-MITT:s (Datorhjälp i Släktforskningen XYZ län), medlemstidning.

Ansvarig utgivare och tillika ordförande:
Rolf Lusth
mail: ordforande@dis-mitt.se

(Tillfällig) Redaktör: Jan Lilliesköld
mail: redaktor@dis-mitt.se

Föreningen DIS-MITT
c/o Lilliesköld
Johannedalsv 150
863 37 SUNDSVALL

Plusgiro 620 19 15-3
Org.nr 889201-9814

Har du material du vill ha med i tidningen?
Skicka in material via e-mail;
redaktor@dis-mitt.se
Vi förbehåller oss rätten att redigera insända bidrag. Det är inte tillåtet att använda text och bild utan tillåtelse eller tydlig källangivelse.
Nästa nummer utkommer i november/december och manusstop är den 1 november 2012.

Håll koll på vår hemsida!